

TIBBIY XATO. TIBBIY XATO TUSHUNCHASI TIBBIY XATOLAR HAQIDA TUSHUNCHA, ULARNING TASNIFI.

Aliyev Axror Anvarjon o'g'li. TDSI talabasi.

Ilmiy raxbar Siddiqov N.N

Annotatsiya: Tibbiy xatolar tufayli bemorlarning o'limi yuzaga kelmoqda. Ushbu maqola tibbiy xatolarga bag'ishlanadi.

Kalit so'zlar: Tibbiy xato, tibbiy sir, kuyishlar, ekstremal sharoitlar.

Boshqa har qanday murakkab aqliy faoliyatda bo'lgani kabi, diagnostika jarayonida noto'g'ri farazlar mumkin (va tashxisni shakllantirish kelajakda tasdiqlangan yoki rad etilgan gipotezalarni ilgari surishdir), diagnostika xatolari mumkin. Ushbu bobda "tibbiy xatolar" tushunchasining ta'rifi va mohiyati tahlil qilinadi, ularning tasnifi beriladi, tibbiy xatolar, xususan diagnostika xatolarining paydo bo'lish sabablari ko'rib chiqiladi va ularning kursdagi ahamiyati va ahamiyati ko'rib chiqiladi. Kasalliklarning oqibatlari ko'rsatilgan. Kasallik va shikastlanishlarning noqulay oqibatlari (sog'lig'ining yomonlashishi, nogironlik, hatto o'lim) turli sabablarga ko'ra yuzaga keladi. Birinchi o'rinni kasallikning o'ziga (malign neoplazmalar, miyokard infarkti, surunkali ishemik yurak kasalligining o'tkir va kuchayishi va boshqa ko'plab shakllari) yoki travma (hayotga mos kelmaydigan yoki hayot uchun xavfli zarar bilan birga keladigan) og'irligiga berilishi kerak. kuchli zarba, qon ketish va boshqa asoratlar, muhim tana sirtlarining III-IV darajali kuyishlari va boshqalar), turli xil moddalar, shu jumladan dori vositalari bilan zaharlanish, shuningdek, turli ekstremal sharoitlar (mexanik asfiksiya, ekstremal harorat, elektr toki, yuqori yoki past atmosfera) bosim) va boshqalar. Tibbiy yordamga kech murojaat qilish, o'z-o'zini davolash va tabiblar tomonidan davolanish, jinoiy abortlar ham ko'pincha odamlarning salomatligi va hayoti uchun jiddiy oqibatlar olib keladi. Kasalliklar va jarohatlarning noqulay oqibatlari orasida tibbiy aralashuvlar, kasallik yoki shikastlanishning kech yoki noto'g'ri tashxis qo'yish oqibatlari ma'lum o'rinni egallaydi. Bunga quyidagilar sabab bo'lishi mumkin:

1. Tibbiyot xodimlarining noqonuniy (jinoiy jazoga tortiladigan) qasddan harakatlari: noqonuniy abort qilish, bemorga tibbiy yordam ko'rsatmaslik, epidemiyalarga qarshi kurashish uchun maxsus chiqarilgan qoidalarni buzish, kuchli ta'sir etuvchi yoki giyohvand moddalarni noqonuniy tarqatish yoki sotish va boshqalar.
2. Tibbiyot xodimlarining bemorning hayoti yoki sog'lig'iga jiddiy zarar yetkazgan noqonuniy (jinoiy jazoga sabab bo'ladigan) ehtiyotsiz harakatlari (o'z xizmat vazifalarini bajarmaslik yoki vijdotsiz bajarish ko'rinishidagi beparvolik; qo'pol huquqbuzarliklar natijasida og'ir oqibatlar) diagnostika yoki terapevtik chora-tadbirlar, ko'rsatmalar yoki ko'rsatmalarga rioya qilmaslik, masalan, qon guruhini aniqlash bo'yicha ko'rsatmalarni buzganlik uchun guruh bo'lmagan qonni quyish), agar shifokor yoki o'rta tibbiyot xodimi kasallikni davolash uchun zarur imkoniyatlarga ega bo'lsa. asoratlar va tegishli oqibatlarining rivojlanishiga yo'l qo'ymaslik uchun to'g'ri harakatlar. Bunday hollarda

jinoiy javobgarlik, agar tibbiyot xodimining harakati (harakatsizligi) va yuzaga kelgan og'ir oqibatlar o'rtasida bevosita sabab-oqibat bog'liqligi aniqlangan bo'lsa, yuzaga keladi.

3. Tibbiy xatolar.

4. Tibbiy amaliyotdagi baxtsiz hodisalar. Hech bir inson, hatto biron bir kasb va mutaxassislik bo'yicha o'z vazifalarini vijdonan bajarsa ham, noto'g'ri xatti-harakatlar va hukmlardan xoli emas. Buni V.I.Lenin tan olgan va yozgan: "U xato qilmaydigan aqlli emas. Bunday odamlar yo'q va bo'lishi ham mumkin emas. U juda muhim bo'lmagan xatolarga yo'l qo'yadigan va ularni qanday qilib osongina va tezda tuzatishni biladigan aqlli. (V. I. Lenin - Kommunizmdagi "solizm" bolalar kasalligi. To'plam asarlar, nashr. 4, 31-tom, L., Politizdat, 1952, 19-bet). Ammo shifokorning diagnostika va terapevtik faoliyatidagi xatolari (va profilaktika, agar bu sanitariya shifokoriga tegishli bo'lsa) boshqa mutaxassislik vakilining xatolaridan sezilarli darajada farq qiladi. Aytaylik, me'mor yoki quruvchi uyni loyihalashda yoki qurishda xatoga yo'l qo'ydi. Ularning xatosi, jiddiy bo'lsa-da, rublda hisoblanishi mumkin va, oxir-oqibat, yo'qotish u yoki bu tarzda qoplanishi mumkin. Shifokorning xatosi boshqa masala. Mashhur venger akusher-ginekologi Ignaz Emmelveys (1818-1865) yomon advokat bilan mijoz pul yoki erkinlikni yo'qotish xavfi borligini, yomon shifokor bilan esa bemor hayotini yo'qotish xavfi borligini yozgan. Tabiiyki, tibbiy xatolar masalasi nafaqat shifokorlarni, balki barcha odamlarni, butun jamiyatimizni tashvishga solmoqda. Tibbiy xatolarni tahlil qilib, ularni aniqlash kerak. Darhol shuni ta'kidlash kerakki, advokatlarda "tibbiy xato" tushunchasi umuman yo'q, chunki xato umuman yuridik toifaga kirmaydi, chunki unda jinoyat yoki huquqbuzarlik belgilari, ya'ni ijtimoiy xavfli xatti-harakatlar mavjud emas. Shaxsning huquq va qonun bilan qo'riqlanadigan manfaatlariga, xususan, sog'lig'i yoki hayotiga jiddiy (jinoyat) yoki ahamiyatsiz (noto'g'ri) zarar yetkazgan harakat yoki harakatsizlik shakli. Ushbu kontseptsiya shifokorlar tomonidan ishlab chiqilgan va shuni ta'kidlash kerakki, turli vaqtlarda va turli tadqiqotchilar tomonidan ushbu kontseptsiyaga turli xil mazmun kiritilgan. Hozirgi vaqtda quyidagi ta'rif umume'tirof etilgan: tibbiy xato - bu shifokorning o'z hukmlarida va harakatlarida, agar beparvolik yoki tibbiy bilimsizlik elementlariga yo'l qo'yilmasa, vijdonan aldashi. I. V. Davydovskiy hammualliflar bilan (Davydovskiy I. V. va boshq. Tibbiy xatolar. Buyuk tibbiyot ensiklopediyasi. M., Sov. ensiklopediya, 1976, jild 4, 442-444-betlar.) Mohiyatan bir xil ta'rifni, lekin bir oz boshqacha so'zlar bilan bering. : "... shifokorning o'z kasbiy vazifalarini bajarishdagi xatosi, bunda vijdonan aldanish natijasida yuzaga kelgan va jinoyat tarkibi yoki huquqbuzarlik belgilari bo'lmagan." Binobarin, bu kontseptsiyaning asosiy mazmuni vijdonli aldanish natijasida yuzaga kelgan xato (harakat yoki hukmlardagi noto'g'rilik)dir. Agar, masalan, diagnostika xatolari haqida gapiradigan bo'lsak, bu shuni anglatadiki, shifokor bemorni ma'lum sharoitlarda mavjud bo'lgan usullardan foydalangan holda batafsil so'roq qilib, tekshirib ko'rgan bo'lsa-da, tashxisda xatoga yo'l qo'ygan, bir kasallikni boshqasiga aralastirgan: "O'tkir qorin" belgilarining mavjudligi, ular appenditsitni ko'rsatadi, deb hisobladi, lekin aslida bemorda buyrak sanchig'i paydo bo'ldi. Har qanday tibbiyot xodimi doimo o'z malakasini oshirishi, mahoratini oshirishi va

bilim bazasini to'ldirishi kerak. Jarrohlik aralashuvni amalga oshirayotganda, diqqatni chalg'itmaslik va barcha manipulyatsiyani diqqat bilan bajarish juda muhimdir. Bundan tashqari, bemorlar bilan muloqot qilishda axloq qoidalarini va bemor haqida ma'lumotni ochib berish, uning holati asabiylashish va og'irlikni keltirib chiqarishi mumkinligi kabi tushunchani unutmash kerak

Foydalanilgan adabiyotlar:

Avdeev A. I., Kozlov S. V. Yatrogen patologiya (sud-tibbiyot ko'rinishi) // „Sud tibbiyoti va ekspert amaliyotining dolzarb masalalari“. - Novosibirsk, 2009 yil.

Лурия Р. А.. Внутренняя картина болезней и иатрогенные заболевания, 4-е изд 15.000 экз, М.: Медицина, Lua xatosi: bad argument #2 to 'formatDate': invalid timestamp 'Yanvar'..

Whitfield CL. Psixiatrik dorilar travma agenti sifatida // Tibbiyotda xavf va xavfsizlik xalqaro jurnali. - 2010 yil. — Yo‘q. 22. — P. 195–207. - doi : 10.3233/JRS-2010-0508.

ТАЪЛИМ ТИЗИМИДА РАҚАМЛАШТИРИШ: Сиддиқов Нурали Нишонлиевич, ТДСИ Ижтимоий фанлар биоэтика курси билан кафедраси катта ўқитувчиси

НН Сиддиқов - Научно-практическая конференция, 2022

СОЦИАЛЬНАЯ ОТВЕТСТВЕННОСТЬ МОЛОДЫХ СОБСТВЕННИКОВ В СФЕРЕ СРЕДНЕГО И МАЛОГО БИЗНЕСА

НН Сиддиқов - Социосфера, 2020

